

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 11Co/42/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3124204305
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marek Anovčín
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:3124204305.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Marka Anovčina a členiek senátu JUDr. Aleny Radičovej a JUDr. Evy Vékonyovej, v spore žalobcu Tatra banka, a.s., so sídlom Bratislava, Hodžovo námestie 3, IČO: 00 686 930, zastúpeného advokátskou kanceláriou RASLEGAL, s. r. o., so sídlom Bratislava – mestská časť Staré Mesto, Mostová 2, IČO: 36 855 561, proti žalovaným 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, zastúpenému advokátskou kanceláriou LAW FIRM s.r.o., so sídlom Bratislava, Špitálska 10, IČO: 36 867 209, 2/ B. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX, v konaní o neúčinnosť kúpnej zmluvy so zriadením vecného bremena, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia proti žalovanému 1/, o odvolaní žalovaného 1/ proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín, č. k. 72C/29/2024 – 59 zo dňa 28. apríla 2024, takto

rozhodol:

Napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktorým zakázal žalovanému 1/ nakladať s nehnuteľnosťami vedenými Okresným úradom Nové Mesto nad Váhom, katastrálnym odborom, nachádzajúcimi sa v okrese Nové Mesto nad Váhom, v obci D., v katastrálnom území D., zapísanými na liste vlastníctva č. XXXX ako pozemok parcela registra „C“ parc. č. XXXX, záhrada o výmere 366 m2, pozemok parcela registra „C“ parc. č. XXXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 421 m2, rodinný dom súp. č. XXX, postavený na pozemku parc. č. XXXX, a to najmä previesť vlastnícke právo k týmto nehnuteľnostiam kúpnu zmluvou, darovacou zmluvou, zámennou zmluvou, vložiť tieto nehnuteľnosti ako nepeňažný vklad do základného imania obchodnej spoločnosti alebo družstva, zaťažiť tieto nehnuteľnosti záložným právom, vecným bremenom, zriadiť zabezpečovací prevod vlastníckeho práva k týmto nehnuteľnostiam, tieto nehnuteľnosti prenajať, vypožičať, odstrániť, zničiť, poškodiť, urobiť neupotrebitelnými alebo nakladať s nehnuteľnosťami iným spôsobom, a to až do právoplatného skončenia predmetného konania. Svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 325 ods. 1, ods. 2 písm. d), § 326 ods. 1, 2, § 328 ods. 2 a § 332 ods. 1 CSP. Uviedol, že žalobca žalobou doručenou súdu dňa 28.03.2024 žiadal, aby súd určil, že právny úkon - kúpna zmluva, zapísaný v katastri nehnuteľností v rámci konania č. E./XXXX v časti, predmetom ktorého je prevod vlastníctva, či už vcelku alebo v časti spoluvlastníckeho podielu nasledujúcich nehnuteľností: pozemok parcela registra „C“ parc. č. XXXX - záhrada o výmere 366 m2, pozemok parcela registra „C“ parc. č. XXXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 421 m2, rodinný dom súp. č. XXX, postavený na pozemku parc. č. XXXX; to všetko zapísané na liste vlastníctva číslo XXXX v katastrálnom území D., v obci D., v okrese Nové Mesto nad Váhom, je voči žalobcovi právne neúčinný. Ďalej žiadal, aby súd určil, že právny úkon - kúpna zmluva, zapísaný v katastri nehnuteľností v rámci konania č. E./XXXX v časti, predmetom ktorého je zriadenie vecného bremena v prospech B. B., nar. XX.XX.XXXX (žalovaného 2/), spočívajúceho v práve bezodplatného doživotného bývania a užívania nasledujúcich nehnuteľností: pozemok parcela registra „C“ parc. č. XXXX - záhrada o výmere 366 m2, pozemok parcela registra „C“ parc. č. XXXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 421 m2, rodinný dom súp. č. XXX, postavený na pozemku parc. č. XXXX; to všetko zapísané na

liste vlastníctva číslo XXXX v katastrálnom území D., v obci D., v okrese Nové Mesto nad Váhom (ďalej aj „predmetné nehnuteľnosti“), je voči žalobcovi právne neúčinný. S podanou žalobou žiadal, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým žalovanému 1/ zakáže nakladať s predmetnými nehnuteľnosťami až do právoplatného skončenia predmetného konania. Preskúmaním návrhu a priložených listinných dôkazov súd prvej inštancie dospel k záveru, že návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodný. Súd prvej inštancie zistil, že predmetné nehnuteľnosti nadobudol žalovaný 1/ ako kupujúci od predávajúceho – žalovaného 2/ kúpnu zmluvou, ktorej vklad bol povolený dňa 20.09.2023. V rámci tejto kúpnej zmluvy bolo zriadené vecné bremeno spočívajúce v práve bezodplatného dožitia a užívania v prospech predávajúceho – žalovaného 2/. Výpisom z registra obyvateľov bolo zistené, že predávajúci a kupujúci sú súrodenci. Súd prvej inštancie zhrnul, že žalobou vo veci samej žalobca žiada, aby súd určil, že vyššie uvedená kúpna zmluva a zmluva o zriadení vecného bremena sú voči žalobcovi v zmysle ust. § 42a Občianskeho zákonníka právne neúčinné, nakoľko má žalobca za to, že žalovaný 2/ ako predávajúci právnymi úkonmi, ktorými žalovaný 1/ nadobudol ako kupujúci vyššie uvedené nehnuteľnosti, a ku ktorým bolo v prospech žalovaného 2/ zriadené právo bezodplatného dožitia a užívania, ukracujú uspokojenie pohľadávku žalobcu, ktorú má žalobca voči žalovanému 2/ titulom ručenia za záväzok vo výške 150 000,- eur. Žalobou zo dňa 19.03.2024, podanou na Okresnom súde Banská Bystrica, si žalobca uplatňuje zaplatenie tejto svojej zosplatnenej pohľadávky okrem žalovaného 2/ ako ručiteľa aj voči hlavnému dlžníkovi a ďalšiemu ručiteľovi. Žalobca žalobou o určenie neúčinnosti kúpnej zmluvy, ktorou B. B. ako ručiteľ žalobcovej zabezpečenej pohľadávky previedol svoje nehnuteľnosti bezprostredne po vyhlásení okamžitej splatnosti úveru na svojho brata - žalovaného 1/, osvedčil dôvodnosť a trvanie svojho nároku. Účelom takejto žaloby je, aby v prípade preukázania sa, že dlžník znižuje svoj majetok na úkor veriteľa, mohol veriteľ žiadať uspokojenie svojej pohľadávky z predmetu odporovateľného právneho úkonu, teda akoby k tomuto úkonu vôbec nedošlo. Napriek tomu, že pohľadávka žalobcu, ktorú si uplatňuje žalobca v upomínacom konaní, nie je pohľadávkou vymáhateľnou, a teda priznanou vykonateľným rozhodnutím alebo iným titulom, podľa ktorého možno vykonať exekúciu, uvedené nemá vplyv na dôvodnosť podanej žaloby v tomto konaní. Pre vyhovenie odporovacej žalobe je postačujúce, ak pohľadávka žalujúceho veriteľa sa stane vymáhateľnou (vykonateľnou) v priebehu odporovacieho konania (v čase rozhodovania súdu; uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 253/2012 zo 17.12.2013). Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca osvedčil aj potrebu neodkladnej úpravy pomerov, potrebu zabezpečiť uspokojenie svojej dosiaľ nie právoplatne priznanej pohľadávky pred prevodom týchto nehnuteľností na ďalšiu osobu. Obavy z ohrozenia exekúcie vyplývajú z toho, že žalovaný 1/ je bratom predávajúceho a je dôvodné sa domnievať, že žalovaný 1/ o ručení svojho brata má vedomosť a bude chcieť, aby nedošlo k plneniu z majetku patriaceho do rodiny. Nariadením neodkladného opatrenia bude zabezpečené uspokojenie žalobcovej pohľadávky, nakoľko to nie je možné dosiahnuť zabezpečovacím opatrením. Platnosť neodkladného opatrenia súd prvej inštancie obmedzil do rozhodnutia vo veci samej. Pokiaľ ide o trovy konania, s poukazom na § 262 ods. 1 CSP konštatoval, že o ich výške rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný 1/ z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP. Uviedol, že žalobca v podanej žalobe nielenže neosvedčil skutočnosť vo vzťahu k samotnému nároku, ktorým je určenie neúčinnosti kúpnej zmluvy (a nie existencia úverového vzťahu alebo nároky z neho), tieto dokonca ani len netvrdil. Ustanovenie § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka zakotvuje všeobecné predpoklady možnosti odporovať právnomu úkonu a právne dôsledky v prípade úspechu v konaní (relatívna neúčinnosť). Jedným z týchto predpokladov, ktorý musí byť naplnený pre úspešnosť žaloby, je ukrátenie uspokojenia vymáhateľnej pohľadávky veriteľa. V predmetnej veci pritom žalobca čo i len potencionálne ukrátenie jeho pohľadávky ani len netvrdil, teda už vôbec neosvedčil. Ak však nebol ani len osvedčený nárok žalobcu, na ktorom v tomto smere leží dôkazné bremeno, nemôže byť vydané neodkladné opatrenie. Žalobca k žalobe pripojil žalobu podanú na Okresnom súde Banská Bystrica, kde sa v upomínacom konaní domáha, aby súd spoločne a nerozdielne zaviazal i) obchodnú spoločnosť PMS-Montage, s.r.o., ii) p. B. B. (osoba, od ktorej žalovaný nehnuteľnosti kúpil) a iii) B. B. F. na úhradu sumy vo výške 104 581,37 eur s príslušenstvom. Z hľadiska preukázania (resp. aspoň osvedčenia) možnosti ukrátenia pohľadávky žalobcu je potom podstatné, či celkový (ostávajúci) majetok obchodnej spoločnosti PMS-Montage, s.r.o., p. B. B. a B. B. F. je na prípadné uspokojenie prípadne súdom priznanej pohľadávky postačujúci. Ak tomu tak je, nie je všeobecný predpoklad možnosti odporovať právnomu úkonu, pretože ostávajúci majetok dlžníkov je totiž na prípadné uspokojenie žalobcu postačujúci. Žalovaný 1/ označil majetok, ktorý patrí žalovanému 2/ a B. B. F. a uviedol, že žalobca klame o tom, že žalovaný 2/ žiadnu nehnuteľnosť

nevlastní, pričom o (ne)možnosti vymoženia jeho prípadnej pohľadávky od ostatných osôb, voči ktorým sa domáha zaplatenia sumy vo výške 104 581,37 eur s príslušenstvom, neuvádza vôbec nič. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého uznesenia vo vzťahu k osvedčeniu základnej podmienky odporovateľnosti podľa § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka neuviedol taktiež vôbec nič, čo podľa neho zakladá o.i. nepreskúmateľnosť uznesenia. Rovnako tak vzhľadom na vyššie uvedené podľa žalovaného 1/ platí, že žalobca žiadnym spôsobom neosvedčil ani pravdepodobnosť možného ohrozenia exekúcie. Žalobca totiž obavu z toho, že by sa žalovaný 1/ mal zbaviť svojho majetku, a tým ohroziť exekúciu, podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia a ani dôkazmi, ktoré k nemu priložil, neosvedčil. Dôvodom totiž môžu byť len také skutočnosti, ktoré opodstatňujú obavu, že by prípadný výkon rozhodnutia mohol byť zmarený. Nebezpečenstvo ohrozenia exekúcie musí byť pritom reálne a kumulatívne musí hroziť bezprostredne. Navyše, ak by aj žalovaný 1/ pertraktované nehnuteľnosti previedol, vznikne žalobcovi priamo proti žalovanému 1/ náhradová pohľadávka, ktorú by následne mohol od neho exekučne vymáhať. Žalobca ďalej neosvedčil podľa žalovaného 1/ ani len existenciu takých skutočností, z ktorých by bolo možné zistiť akúkoľvek dispozíciu žalovaného 1/ s predmetnými nehnuteľnosťami ani iným jeho majetkom. Nariadenie neodkladného opatrenia prichádza do úvahy iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením. V tejto súvislosti poukázal na tvrdenie žalobcu, ktorý tvrdí, že tento inštitút na zabezpečenie jeho nárokov využiť nemôže, pretože žalovaný 2/ žiadnu nehnuteľnosť nevlastní, čo však nie je pravda. Vo vzťahu k obchodnej spoločnosti PMS-Montage, s.r.o. a B. B. F. však žalobca neuviedol vôbec nič. Súd prvej inštancie v odôvodnení uznesenia síce uviedol, že nariadením neodkladného opatrenia tak, ako je uvedené vo výrokovej časti, bude zabezpečené uspokojenie žalobcovej pohľadávky, nakoľko to nie je možné dosiahnuť zabezpečovacím opatrením, avšak neuviedol na základe čoho (akých skutočností) k tomuto záveru dospel, čo podľa žalovaného opäť zakladá o. i. nepreskúmateľnosť uznesenia. Ďalej poukázal na skutočnosť, že žalobca v podanej žalobe tvrdí, že poslednú úhradu jeho pohľadávky eviduje v júni 2023, čiže približne dva mesiace pred uzatvorením kúpnej zmluvy, a teda, že prevod na žalovaného 1/ bol zrealizovaný v čase, kedy obligačný dlžník už bol v omeškaní. Súd prvej inštancie si podľa jeho názoru toto tvrdenie žalobcu nekriticky osvojil, keď v odôvodnení uznesenia uviedol, že z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že žalobca žalobou o určenie neúčinnosti kúpnej zmluvy, ktorou B. B. ako ručiteľ žalobcovej zabezpečenej pohľadávky previedol svoje nehnuteľnosti bezprostredne po vyhlásení okamžitej splatnosti úveru na svojho brata - žalovaného 1/, osvedčil dôvodnosť a trvanie svojho nároku. Samotná kúpna zmluva bola pritom medzi p. B. B. ako predávajúcim a žalovaným 1/ ako kupujúcim uzatvorená dňa 25. novembra 2022, teda v čase, kedy obligačný dlžník v omeškaní nebol. Ďalej poukázal na skutočnosť, že súd síce môže o nariadení neodkladného opatrenia rozhodnúť i bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania (§ 329 CSP), avšak v predmetnom spore súd prvej inštancie vyzval žalovaného 1/ výzvou na vyjadrenie k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Považoval preto za nepochopiteľné, prečo súd prvej inštancie vydal uznesenie ešte pred uplynutím stanovenej lehoty na vyjadrenie žalovaného 1/, a to v nedeľu 28. apríla 2024 (i keď elektronický podpis súdu – sudcu na uznesení je zo dňa 30. apríla 2024). Nesprávny je potom záver súdu prvej inštancie uvedený v uznesení, že žalovaný 1/ sa k návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia písomne nevyjadril. Žalovaný 1/ pritom vo svojom vyjadrení uviedol, že sám mal pohľadávku voči p. B. B. z titulu zmluvy o pôžičke a až do doručenia výzvy súdu nemal žiadnu vedomosť o tom, že p. B. B. má dlh voči žalobcovi. Žalovaný 1/ ďalej vyslovil názor, že súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie bez toho, aby zároveň skúmal proporcionalitu, resp. primeranosť medzi obmedzením, ktoré uložil žalovanému 1/ a ochranou, ktorú poskytol žalobcovi. Uviedol, že aj keď pri prejednaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia stačí, aby mal súd za osvedčené žalobcom uvádzané skutočnosti, ktoré sa mu javia pravdepodobnými, nie je možné, aby neprihliadol na to, či pri navrhovanom neodkladnom opatrení, akým v prejednávanej veci je obmedzenie dispozičného práva žalovaného 1/ s nehnuteľnosťami, neprihliadol aj na to, či ich hodnota je primeraná alebo neprimeraná výške žalobcom (hoci v inom konaní) uplatnenej (tvrdenej) pohľadávky. Pre nariadenie neodkladného opatrenia v takom rozsahu, v akom je tomu v napadnutom uznesení, nebola splnená podmienka primeranosti, keďže súd prvej inštancie nemal k dispozícii žiadnu hodnotu týchto nehnuteľností, v dôsledku čoho nemohol posúdiť ani podmienku primeranosti nariadenia neodkladného opatrenia. Žalobca v konaní neuviedol, akú hodnotu majú predmetné nehnuteľnosti, a to ani odhadom, preto ani súd prvej inštancie nemohol primeranosť žalobcom navrhovaného neodkladného opatrenia posúdiť. Ďalej žalovaný 1/ poukázal na skutočnosť, že vo všeobecnosti platí, že ujma žalovaného nesmie byť zrejme neprimeraná výhode, ktorá sa nariadením neodkladného opatrenia dostane žalobcovi. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca nepreukázal splnenie predpokladov na nariadenie neodkladného opatrenia, je aj ujma spôsobená žalovanému 1/ uloženým

neodkladným opatrením neprimeraná. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

3. K odvolaniu žalovaného 1/ sa vyjadril žalobca, ktorý ho nepovažoval za dôvodné. Zastával názor, že podané odvolanie opomína, že v konaní vo veci samej ide o neúčinnosť kúpnej zmluvy, kedy sú konotácie nariadenia neodkladného opatrenia iné ako v ostatných veciach. V tejto súvislosti poukázal na rozhodovaciu prax odvolacích súdov v rámci Slovenskej republiky, a to uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Co/21/2024-157 zo dňa 14.02.2024, uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 16Cob/2/2020-167 zo dňa 31.01.2020 a uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/63/2023 zo dňa 19.12.2023. Poukázal na skutočnosť, že z ustáleného názoru právnej praxe nie je nevyhnutné preukazovať konkrétne kroky, ktoré smerujú k prevodu vlastníckeho práva žalovaného subjektu, pretože ďalším prevodom by došlo k sťaženiu či zhoršeniu postavenia žalobcu do takej miery, že by sa mu neoplatilo uchádzať o konečnú ochranu vo veci samej. Už samotné nezaplatenie osvedčeného dlhu a prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnosti na blízku osobu (čo v tomto prípade ani nie je sporné) osvedčuje potrebu dočasnej úpravy pomerov. Vyčkávaním na prejavenie úmyslu ďalšieho (už v poradí druhého v reťazi) prevodu by tak mohlo dôjsť k takému scudzeniu nehnuteľností, v dôsledku ktorého by sa oprávnenému subjektu mohlo sťažiť až znemožniť domôcť sa definitívnej právnej ochrany rozhodnutím vo veci samej. V tejto súvislosti dal do pozornosti napr. uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 28.07.2023, sp. zn. 10Co/34/2023, a uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 28.07.2023, sp. zn. 21Co/7/2023. Uviedol, že pokiaľ žalovaný 1/ nemá zámer predmetné nehnuteľnosti scudziť, neodkladné opatrenie ho nijako neobmedzuje. Samotné neodkladné opatrenie ho nijako nelimituje ani v ich bežnom užívaní. Iba sa ním dočasne obmedzujú niektoré oprávnenia vlastníka na prechodnú dobu - do skončenia konania vo veci samej. Netvorí sa nezvratný stav v právnych vzťahoch medzi sporovými stranami, keďže aktuálny stav sa len dočasne zmrazí, aby nedošlo k ďalšiemu scudzeniu nehnuteľností alebo ich zaťažaniu právami tretích osôb. Uvedené obmedzenie je preto primerané a sleduje legitímny cieľ, čiže ochranu ohrozeného práva žalobcu. Pokiaľ ide o ostatné námietky, žalobca vyslovil názor, že tieto predstavujú obranu vo veci samej, a preto nemajú spôsobilosť zvrátiť stav pri neodkladnom opatrení. Napriek uvedenému poprel tvrdenie žalovaného 1/, že kúpna zmluva s ním bola uzavretá dňa 25.11.2022 (túto ale ako dôkaz nepriložil), kedy údajne dlžník v omeškaní nebol. Uviedol, že žalovaný 1/ si zrejme nesprávne vyložil predložený výpis z úverového účtu. V omeškaní so splátkami bol úverový dlžník v rozhodnom období od septembra 2022. Splátka za september 2022, splatná dňa 30.09.2022, bola zaplatená v časti dňa 21.11.2022 a vo zvyšku dňa 24.11.2022, splátka za október 2022, splatná dňa 31.10.2022, bola zaplatená dňa 23. a 28.12.2022. Dňa 25.11.2022 bol teda úver v omeškaní. Bez ohľadu na to v zmysle záverov bežnej rozhodovacej praxe k úspešnému odporovaniu stačí, že dlh existuje (napr. ručiteľ prevzal ručiteľský záväzok), nemusí byť tento splatný a ani v omeškaní. Túto námietku žalovaného 1/ vyhodnotil preto ako nepravdivú a nerelevantnú. K predloženiu LV k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalovaného 2/ a pána B. F., druhého ručiteľa, uviedol, že všetky tieto nehnuteľnosti sú zaťažené záložným právom za účelom zabezpečenia iných úverov, a teda ich výťažnosť v prospech vymáhaného dlhu je viac ako otázna. V zmysle aktuálne platnej úpravy zákona č. 233/1995 Z. z. exekvovať bez súhlasu záložného veriteľa sa nedá, a to ani v časti. Majetok teda z pohľadu iných ako zabezpečených veriteľov nemá reálnu hodnotu. K listu vlastníctva k majetku, ktorý vlastní spoločnosť, v ktorej je pán B. F., ako druhý ručiteľ jedným z dvoch spoločníkov, uviedol, že tento nepreukazuje, že ide o priame majetkové hodnoty tejto osoby. Dotknutá spoločnosť nepodala do súčasnosti daňové priznanie za rok 2023, za rok 2022 mala vlastné imanie v sume 4 063,- eur a aktuálne sú na liste vlastníctva č. XXXX zapísané plomby k trom prevodom a dve záložné práva v prospech inej banky. Tento majetok je teda pre veriteľa ešte vzdialenejší ako v prípade nehnuteľností zaťažených záložnými právami uvedenými vyššie. Navyše platí, že situácia každého dlžníka pri neúčinnosti právneho úkonu sa posudzuje samostatne. Majetok pána B. B. sa nesčítava s majetkovou situáciou inej ručiacej osoby či osoby, v ktorej má obchodný podiel táto osoba. Zároveň žalobca predložil súdu tri odpory v podstate totožného znenia, ktorými všetci žalovaní vo veci vedenej upomínacím súdom pod sp. zn. 24Up/555/2024 broja proti uplatneným nárokom. Uviedol, že tieto teda dobrovoľne nemajú záujem vysporiadať, aj keď ide o výrazne vysokú sumu dlhu.

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 379 a 380 ods. 1 CSP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť ako vecne správne.

5. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 324 ods. 3 CSP neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 325 ods. 2 CSP písm. d) CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečo sa zdržala alebo niečo znášala.

9. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

10. Podľa § 329 ods. 3 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

11. Vychádzajúc z citovanej právnej úpravy, pred nariadením neodkladného opatrenia posudzuje súd v celkovom kontexte požadovanej procesnej ochrany, či a) je osvedčená existencia právneho vzťahu medzi sporovými stranami, b) navrhovateľom tvrdené a osvedčené skutočnosti odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu z ohrozenia exekúcie (princíp opodstatnenosti), c) uložením požadovanej povinnosti alebo obmedzenia objektívne možno dosiahnuť ochranu, ktorej sa navrhovateľ domáha (princíp efektívnosti), d) navrhovaným neodkladným opatrením, pokiaľ má mať podľa okolností prípadu dočasný charakter, nebude vytvorený nenávratný stav, e) právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia povinnú osobu neprímeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah (princíp proporcionality), f) sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (§ 324 ods. 3 CSP).

12. Navrhovateľ musí súd opísaním rozhodujúcich skutočností presvedčiť o potrebe nariadiť neodkladné opatrenie v záujme dosiahnutia ochranného účelu, ktorý je pre tento inštitút charakteristický. Rozhodujúce skutočnosti musí navrhovateľ náležitým spôsobom osvedčiť, čo z kvalitatívneho hľadiska nedosahuje intenzitu plnohodnotného dokazovania v zmysle § 185 a nasl. CSP. Takýto procesný postup je zákonom aprobovaný a typický iba pre zisťovanie relevantných skutočností v rámci konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Reálne vyhodnotenie potreby bezodkladne upraviť pomery je otázkou voľnej úvahy súdu, ktorá však musí byť objektívne preskúmateľná na základe odôvodnenia rozhodnutia. Neodkladné opatrenie bude spravidla opodstatnené, ak navrhovateľovi hrozí vznik alebo rozširovanie škody či inej ujmy, dochádza k porušovaniu alebo ohrozovaniu jeho práv a oprávnených záujmov, prípadne hrozí zhoršenie jeho práva, oprávnených záujmov, prípadne hrozí zhoršenie jeho právnej pozície do takej miery, že sa mu viac bez jeho nariadenia neoplatí uchádzať o konečnú súdnu ochranu.

13. V prejednávanej prípadnej žalobca podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia spolu so žalobou vo veci samej. Žalobou vo veci samej žiadal, aby súd určil, že právny úkon - kúpna zmluva, zapísaná v katastri nehnuteľností v rámci konania č. E./XXXX, v časti, predmetom ktorej je prevod vlastníctva či už vcelku alebo v časti spoluvlastníckeho podielu predmetných nehnuteľností a v časti, predmetom ktorej je zriadenie vecného bremena v prospech žalovaného 2/, spočívajúceho v práve bezodplatného doživotného bývania a užívania predmetných nehnuteľností, je voči žalobcovi v zmysle ust. § 42a Občianskeho zákonníka právne neúčinný.

14. Podanú žalobu zdôvodnil žalobca tou skutočnosťou, že dňa 22.10.2020 ako veriteľ uzavrel so spoločnosťou PMS-Montage, s.r.o., IČO: 47 979 631 ako hlavným dlžníkom a B. B. ako ručiteľom Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX a súvisiacu Dohodu o ručení (ďalej aj „predmetná zmluva“). Nakoľko hlavný dlžník povinnosti vyplývajúce z predmetnej zmluvy neplnil riadne a včas, pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru a hlavného dlžníka a aj ručiteľa B. B. (žalovaného 2/) osobitnými výzvami vyzval na vrátenie dlžnej sumy. Obligačný dlžník ani ručiteľ napriek tomu svoj dlh nespĺnili, a to ani v dodatočnej lehote, ktorú im poskytol. Uviedol, že po tom, ako sa hlavný dlžník dostal do finančných problémov a žalovaný 2/ očakával zosplatenie úveru, za

ktorý sa zaručil, previedol žalovaný 2/ svoj spoluvlastnícky podiel na predmetných nehnuteľnostiach na LV č. XXXX Kúpnu zmluvou č. E./XXXX na žalovaného 1/, zjavne svojho brata, a to za súčasného zriadenia práva "bezodplatného doživotného bývania a užívania" rodinného domu so súpisným číslom XXX a príslušných pozemkov. Žalobca tak zastával názor, že žalovaný 2/ ako predávajúci právnymi úkonmi, ktorými nadobudol žalovaný 1/ ako kupujúci predmetné nehnuteľnosti, a ku ktorým bolo v prospech žalovaného 2/ zriadené právo bezodplatného dožitia a užívania, ukracujú uspokojenie pohľadávky žalobcu, ktorú má žalobca voči žalovanému 2/ titulom ručenia záväzku. Navyiac, žalobou zo dňa 19.03.2024, podanou na Okresnom súde v Banskej Bystrici, si žalobca uplatnil zaplataenie svojej zosplatennej pohľadávky voči žalovanému 2/ ako ručiteľovi 1/ a aj voči hlavnému dlžníkovi. Spolu s podanou žalobou podal žalobca aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal, aby súd zakázal žalovanému 1/ nakladať s predmetnými nehnuteľnosťami až do právoplatného skončenia predmetného konania.

15. Dôvodnosť nariadenia neodkladného opatrenia v danom prípade žalobca videl v tej skutočnosti, že vzhľadom na predchádzajúce, popísané konanie by v budúcnosti mohlo dôjsť k ďalšiemu nakladaniu žalovaného 1/ s predmetnými nehnuteľnosťami, a preto existuje dôvodná obava, že konaním žalovaného 1/ dôjde nenávratne k zmareniu uspokojenia pohľadávky žalobcu, a že vymožitelnosť, t. j. exekúcia v jeho prospech by mohla byť ohrozená.

16. Z obsahu spisového materiálu odvolací súd zistil, že žalobca dňa 22.10.2020 uzavrel ako veriteľ so spoločnosťou PMS-Montage, s.r.o., IČO: 47 979 631 ako dlžníkom a B. B., nar. XX.XX.XXXX ako ručiteľom 1/ a B. F. ako ručiteľom 2/ Zmluvu o splátkovom úvere Business Úver Expres č. XXXXXXXXXXXX a Dohodu o ručení. Z oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti a výzvy na zaplataenie zo dňa 13.11.2023 adresovanej žalobcom spoločnosti PMS-Montage, B. B. a ručiteľovi 2/ vyplýva, že žalobca z dôvodu neplnenia vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a uvedené subjekty vyzval na vrátenie dlžnej sumy. Kúpnu zmluvou a zmluvou o zriadení vecného bremena, evidovanou v katastri nehnuteľností pod č. E./XXXX, ktorej vklad bol povolený dňa 20.09.2023, nadobudol žalovaný 1/ ako kupujúci do svojho vlastníctva od predávajúceho B. B., nar. XX.XX.XXXX, predmetné nehnuteľnosti, ktorého sú predmetom tohto konania. V rámci tejto kúpnej zmluvy bolo zriadené aj vecné bremeno spočívajúce v práve bezodplatného doživotného bývania a užívania v prospech predávajúceho B. B., nar. XX.XX.XXXX. Výpisom z registra obyvateľov bolo zistené, že predávajúci a kupujúci sú súrodenci.

17. Potreba dočasnej právnej úpravy pomerov strán sporu v danom prípade je osvedčená existenciou samotného sporu o určenie neúčinnosti kúpnej zmluvy a zmluvy o zriadení vecného bremena.

18. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že v predmetnej veci sú splnené predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia ako opatrenia mimoriadneho, avšak v tomto prípade nevyhnutne potrebného. V čase rozhodovania o nariadení neodkladného opatrenia neprináleží odvolaciemu súdu posudzovať, do akej miery môže byť žalobca v spore vo veci samej úspešný, no i napriek tomu dospel k záveru, že predmetný návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia v rozsahu, v akom mu bolo súdom prvej inštancie vyhovené, je skutkovo dôvodný a právne opodstatnený, a to z dôvodu, že navrhované neodkladné opatrenie má za cieľ, aby sa spor vo veci samej (v ktorom žalobca môže, ale i nemusí byť úspešný), vyriešil medzi pôvodnými stranami sporu, a aby nebol realizovaný eventuálny prevod vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam na tretie osoby, alebo aby nedošlo k inému faktickému alebo právnomu zaťaženiu predmetných nehnuteľností. Ak by takáto okolnosť nastala, došlo by k výraznému zhoršeniu právneho (ale i faktického) postavenia žalobcu v spore vo veci samej.

19. Z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj zo samotnej žaloby vyplýva, že je ohrozené právo žalobcu, nakoľko predmetné nehnuteľnosti boli prevedené žalovaným 2/, ktorý bol žalobcovým ručiteľom, na žalovaného 1/. Odvolací súd sa stotožňuje s argumentáciou žalobcu o potrebe nariadenia neodkladného opatrenia a zastáva názor, že prípadným prevedením predmetných nehnuteľností zo strany žalovaného 1/ na tretie osoby by došlo k podstatnému sťaženiu a znemožneniu nielen samotného vymáhania pohľadávky žalobcu, ale aj k podstatnému sťaženiu vedenia konania, v ktorom sa žalobca domáha určenia právnej neúčinnosti kúpnej zmluvy zapísanej v katastri nehnuteľností v rámci konania č. E./XXXX. Na základe uvedeného je zrejmé, že ak by bol žalobca v konaní úspešný, môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z toho, čo odporovateľným právnym úkonom

ušlo z ručiteľovho majetku; ak by to nebolo možné, má právo na náhradu voči tomu, kto mal z tohto úkonu prospieť. Ďalším prevedením nehnuteľností by tak došlo k podstatnému sťaženiu až znemožneniu vymáhania samotnej pohľadávky žalobcu. Nariadením predmetného neodkladného opatrenia sa zabezpečí účel konania a zároveň do rozhodnutia vo veci samej už nedôjde k ďalšiemu prevodu predmetných nehnuteľností. Zmyslom neodkladného opatrenia je aj tá skutočnosť, že v prípade jeho nariadenia sa má zabezpečiť taký stav, bez nariadenia ktorého by tento nebolo možné dosiahnuť v prípade úspechu žalobcu v konaní vo veci samej.

20. Pokiaľ ide o žalovaným vytykané posúdenie proporcionality, odvolací súd túto námietku nepovažuje za dôvodnú. V danom prípade nariadeným neodkladným opatrením nie je vytvorený nezvratný stav a neodkladné opatrenie v nariadenom rozsahu žalovaného 1/ v bežnom užívaní predmetných nehnuteľností v žiadnom rozsahu nelimituje. Pokiaľ žalovaný 1/ nemá v úmysle predmetné nehnuteľnosti scudzit', príp. ich zaťažiť právami tretích osôb, nariadené neodkladné opatrenie ho nijako neobmedzuje. Obmedzenie žalovaného 1/ vo forme zákazu špecifikovanom v napadnutom uznesení tak odvolací súd považuje za primerané, a to aj vzhľadom na predchádzanie prípadným ďalším súdnym konaniami. Zároveň odvolací súd dopĺňa, že nariadené neodkladné opatrenie je len dočasného charakteru, a to do skončenia konania vo veci samej. Zároveň je podľa názoru odvolacieho súdu neodkladné opatrenie proporcionálne aj vo vzťahu k pohľadávke, ktorej zaplata sa žalobca domáha v inom konaní, a ktorej uspokojenie môže byť prevodom predmetných nehnuteľností ohrozené, keď osvedčená výška pohľadávky prevyšuje sumu 100 000,- eur a v takom prípade je adekvátne uspokojit' ju aj z nehnuteľného majetku.

21. Žalobca taktiež v súlade s § 325 ods. 1 CSP osvedčil potrebu bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami sporu. Pokiaľ ide o obavu z ohrozenia prípadnej exekúcie, odvolací súd uvádza, že otázka možného ohrozenia exekúcie je otázkou objektívnou, pričom pre záver o možnom ohrození exekúcie nie je nevyhnutné, aby sa žalovaný úmyselne zbavoval majetku. Z pohľadu jazykového výkladu obavu z ohrozenia exekúcie môže vyvolať akákoľvek skutočnosť nasvedčujúca tomu, že žalobca nebude v budúcnosti schopný účinne vymôcť priznaný nárok. Je potrebné zdôrazniť, že účelom a zmyslom samotného inštitútu neodkladného aj zabezpečovacieho opatrenia je poskytnutie včasnej a efektívnej ochrany práv. Ustanovenia Civilného sporového poriadku upravujúce zabezpečovacie a neodkladné opatrenie ani iný právny predpis nenasvedčuje tomu, že by „obava“ musela spočívať výhradne v úmysle žalovaného zbavovať sa svojho majetku na úkor žalobcu. Môže ísť o akúkoľvek činnosť svedčiacu o tom, že žalobca nebude v budúcnosti schopný účinne vymôcť svoj súdom priznaný nárok voči konkrétnemu žalovanému. V prípade úmyselného zbavovania majetku na úkor veriteľa je takéto konanie postihované aj v rovine trestného práva, avšak v rovine efektívnej preventívnej ochrany veriteľa v civilnom sporovom konaní je dôvodným zásah súdu už v čase, ak vzhľadom na objektívne skutočnosti hrozí, že vo fáze exekúcie nebude mať povinný relevantné aktíva na uspokojenie oprávneného.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd zastáva názor, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil skutkový stav a dôvodnosť podaného návrhu na vydanie neodkladného opatrenia. Odvolací súd taktiež konštatuje správnosť skutkových a právnych dôvodov napadnutého uznesenia. Predložené listinné dôkazy boli vzhľadom na obsah žaloby vo veci samej za daného stavu dostatočné pre nariadenie neodkladného opatrenia. Avšak až v konaní vo veci samej bude s konečnou platnosťou vyriešené, či zmluva o prevode vlastníckeho práva je právne neúčinná.

23. Pokiaľ žalovaný 1/ namietal, že ostávajúci majetok dlžníkov je na prípadné uspokojenie žalobcu postačujúci, uvedené ani len neosvedčil, keď ani len netvrdil, akú má tento majetok hodnotu, pričom z výpisov z listov vlastníctva, ktoré predložil, je zrejmé, že k nehnuteľnostiam ostatných dlžníkov sú už zriadené záložné práva, čo prípadnú možnosť žalobcu domôcť sa uspokojenia svojej pohľadávky z tohto majetku výrazne znižuje.

24. Pokiaľ žalovaný 1/ namietal nepreskúmateľnosť napadnutého uznesenia, pokiaľ súd skonštatoval, že nariadením neodkladného opatrenia tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti, bude zabezpečené uspokojenie žalobcovej pohľadávky, nakoľko to nie je možné dosiahnuť zabezpečovacím opatrením, avšak neuviedol na základe čoho (akých skutočností) k tomuto záveru dospel, ani táto jeho námietka nie je spôsobilá zmeniť nariadené neodkladné opatrenie. Neodkladné opatrenie bolo nariadené po začatí konania vo veci samej, ktorej predmetom je neúčinnosť právnych úkonov. Samotnou žalobou žalobca osvedčil existenciu nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná a predbežná ochrana, pričom

vzhľadom na charakter konania vo veci samej, ktorého výsledkom môže byť (nevyhnutne nemusí) aj uspokojenie pohľadávky žalobcu z toho, čo prípadným odporovateľným právnym úkonom ušlo z majetku žalovaného 2/, teda napr. z tých nehnuteľností, ktoré žalovaný 1/ nadobudol možným odporovateľným právnym úkonom, nie je možné zabezpečiť účinnú ochranu žalobcu inak, než zakázať žalovanému 1/ nakladanie s týmito nehnuteľnosťami.

25. Pokiaľ žalovaný 1/ namietal, že súd prvej inštancie ho vyzval na vyjadrenie sa k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a napokon ho vydal ešte pred uplynutím stanovenej lehoty na vyjadrenie žalovaného 1/, tak uvedené je pravdou a zároveň pochybením súdu, avšak toto pochybenie nepredstavuje takú vadu konania, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré súd mohol nariadiť aj bez vyjadrenia žalovaného 1/. Takéto pochybenie nepredstavuje ani porušenie práva na spravodlivý proces, keď zákon umožňuje nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vyjadrenia žalovaného. Odvolaciemu súdu sa v danej veci javí skôr nesprávne to, že žalovaný 1/ bol vôbec súdom prvej inštancie vyzývaný na vyjadrenie sa k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, čím mohlo dôjsť k zmareniu účelu neodkladného opatrenia.

26. Ostatnými námietkami žalovaného 1/, týkajúcimi sa veci samej, sa odvolací súd nezaoberal, nakoľko ako relevantné posudzoval len námietky týkajúce sa nariadenia neodkladného opatrenia.

27. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že žalobca podal žalobu vo veci samej proti dvom žalovaným a nariadenia neodkladného opatrenia sa domáhal iba voči žalovanému 1/. Súd prvej inštancie potom označil v napadnutom uznesení žalovaného 1/ ako žalovaného a žalovaného 2/ poňal do uznesenia s označením „za účasti“. Takéto označenie však odvolací súd nepovažuje za správne, a preto v tomto uznesení označil oboch žalovaných ako žalovaného 1/ a žalovaného 2/ s tým, že žalovaný, vo vzťahu ktorému bolo nariadené neodkladné opatrenie, je v tomto uznesení označený ako žalovaný 1/.

28. Nakoľko nariadenie neodkladného opatrenia považoval odvolací súd za dôvodné, napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil. O nároku na náhradu trov konania vo veci nariadenia neodkladného opatrenia (vrátane trov odvolacieho konania) rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí vo veci samej.

29. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh; § 428 CSP).